



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina delodajalcev

Številka: 450-03-1/2019/33
Ljubljana, 25. 10. 2019

EPA 515-VIII

Gospod
Alojz Kovšca
predsednik
Državnega sveta Republike Slovenije

PREDLOG ODLOŽILNEGA VETA

Interesna skupina delodajalcev je na 6. izredni seji 24. oktobra 2019 sprejela sklep, da na podlagi 75.a člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlaga odložilni veto na:

**Zakon o postopku sodnega in izvensodnega varstva nekdanjih imetnikov
kvalificiranih obveznosti bank (ZPSVIKOB), EPA 515-VIII.**

Zakon je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 12. seji, dne 22. 10. 2019.

* * *

Za poročevalko je bila določena državna svetnica mag. Marija Lah.

Vodja interesne skupine delodajalcev
Igor Antauer, l.r.

Obrazložitev predloga za odložilni veto:

Državni svet je na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (v nadaljevanju: ZBan-1L)¹ že leta 2013 izglasoval odložilni veto, saj je zakon po mnenju Državnega sveta posegel v ustavno zajamčene človekove pravice imetnikov podrejenih obveznosti bank, ker je Banki Slovenije omogočal posege v pridobljene pravice imetnikov podrejenih obveznosti bank. Državni svet je po ponovnem sprejemu ZBan-1L v Državnem zboru sprejel zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti 261a., 261b., 261c., 261d., 261e., 347. in 350a. člena Zakona o bančništvu² ter za začasno zadržanje izvrševanja teh členov zakona in za prednostno obravnavo zahteve. Ustavno sodišče je v postopku odločanja poslalo predhodno vprašanje na Sodišče Evropske unije. V odločbi U-I-295/13 je Ustavno sodišče za neustavnega spoznalo 350.a člen ZBan-1, ker ni urejal nekaterih vprašanj, ki bi jih po odločbi Ustavnega sodišča moral urediti, in je zaradi tega kršil ustavno pravico nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank do učinkovitega sodnega varstva iz 23. člena Ustave Republike Slovenije³ (v nadaljevanju: Ustava).

Državni svet se je že 21. 2. 2019, še pred formalno vložitvijo Predloga Zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank, ki ga je pripravila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada), aktivno vključil v postopek oblikovanja zakonskega besedila, saj je Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance podala pripombe k Predlogu zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank, ki je bil v javni razpravi. Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je dne 4. 6. 2019, oblikovala Poročilo k Predlogu zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank, v katerem je izpostavila poglobitve razloge za nasprotovanje predlaganim zakonskim rešitvam. Ministrstvo za finance je 10. 6. 2019 posredovalo Pojasnila v zvezi s pripombami k Predlogu zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank. Državni svet je na 19. seji 12. 6. 2019 sprejel mnenje k Predlogu zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank, v katerem predloga zakona ni podprl.

Državni zbor Republike Slovenije je 22. 10. 2019 sprejel Zakon o postopku sodnega in izvensodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (v nadaljevanju: ZPSVIKOB), ki ga je v zakonodajni postopek vložila Vlada. Zakon je bil pripravljen z namenom uresničiti odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije U-I-295/13 z dne 19. 10. 2016, v kateri je Ustavno sodišče ugotovilo neustavnost 350.a člena Zakona o bančništvu, ki je neustrezno urejal pravice imetnikov podrejenih obveznosti bank do sodnega varstva v primeru izbrisa. Interesna skupina meni, da sprejeti zakon postopka pravnega varstva nekdanjih imetnikov podrejenih obveznosti bank ne ureja ustrezno, saj ne odpravlja številnih pomislekov glede izključne pristojnosti sodišč za sojenje v sporih po omenjenem zakonu, vprašanj povezanih z določanjem sodnih taks, uporabo postopkov za sojenje v gospodarskih sporih, vprašanja varstva osebnih podatkov tožnikov in, nenazadnje, vprašanja

¹ Uradni list RS, št. 96/13.

² Uradni list RS, št. 99/10 – uradno prečiščeno besedilo, 35/11, 52/11 – popr., 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13 in 96/13.

³ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a.

izvensodnega izplačila pavšalnega nadomestila nekaterim nekdanjim imetnikom kvalificiranih obveznosti bank.

V tem oziru interesna skupina posebej opozarja, da zakon v 9. členu ureja izključno pristojnost Okrožnega sodišča v Mariboru za sojenje v omenjenih sporih. Kljub navedbam Vlade, da izključno pristojnost Okrožnega sodišča v Mariboru utemeljujejo razlogi, kot so prostorska stiska Okrožnega sodišča v Ljubljani, določanje izključne pristojnosti Okrožnega sodišča v Ljubljani na podlagi drugih zakonov in preobremenjenost omenjenega sodišča, interesna skupina poudarja, da lahko določanje izključne pristojnosti Okrožnega sodišča v Mariboru vodi do kršitve pravice do učinkovitega sodnega varstva po 23. členu Ustave. Kot je v svojem mnenju z dne 14. 6. 2019 k predlogu ZPSVIKOB opozorila že Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora (v nadaljevanju: ZPS), se bo pripad zadev v roku za vložitev tožbe izjemno povečal, kar bi lahko imelo negativen učinek na učinkovitost sodnega varstva tako v sporih po tem zakonu kot tudi v drugih gospodarskih sporih, ki se oziroma se bodo reševali pred tem sodiščem. Predlagatelj prav tako v ZPSVIKOB ne rešuje praktičnega problema morebitne prostorske stiske na Okrožnem sodišču v Mariboru, saj tudi ta nima dovolj velikih prostorov za vse potencialne tožnike (teh je več kot 100.000), ki bi želeli spremljati obravnave, zato obstaja precejšnja verjetnost, da bo sodišče moralo najeti dodatne prostore.

Obenem interesna skupina poudarja, da zakon v 8. členu določa, da se za postopek, ki se vodi po tem zakonu, uporablja zakon, ki ureja pravdni postopek, in sicer se uporabijo pravila postopka v gospodarskih sporih. Vlada v obrazložitvi k predlogu zakona uporabo pravil postopka v gospodarskih sporih opira na raztezanje učinkov pravnih dejanj iz 29. člena, ki je temeljna značilnost enotnega sosporništva. Predlog zakona je sprva določal, da se vsi nekdanji imetniki kvalificiranih obveznosti bank v postopku štejejo za enotne sospornike, besedilo pa je bilo nato spremenjeno tako, da nikjer več ne omenja enotnega sosporništva, vseeno pa predvideva uporabo njegove ključne značilnosti, to je raztezanja pravnih dejanj. Interesna skupina poudarja, da je že Ustavno sodišče v 124. točki odločbe U-I-295/13 opozorilo na neravnotežje med položajem strank v postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank. Banka Slovenije naj bi bila tako kot regulator z vpogledom v vse podrobnosti delovanja bančnega sistema dejansko strokovno, kadrovsko in informacijsko mnogo močnejša od tipičnega vlagatelja v kvalificirana bančna upravičenja. Takšno neravnotežje pa lahko pomembno vpliva na dejanske možnosti tožnikov za uspeh v pravnih proti Banki Slovenije.⁴

ZPSVIKOB v tretjem odstavku 32. člena določa, da če najmanj 30 nekdanjih imetnikov skupaj vloži tožbo iz 25. člena ZPSVIKOB in imajo skupnega pooblaščenca, se sodna taksa odmeri v višini 50 % takse, ki bi se odmerila v skladu z zakonom, ki ureja plačilo sodnih taks. Vlada v predlogu zakona navaja, da je določba namenjena spodbujanju združevanja nekdanjih imetnikov pri vlaganju tožb, kar zasleduje cilj čim večje koncentracije postopka. Treba je opozoriti, da v 10. členu Zakona o sodnih taksah⁵ sicer obstaja možnost, da se sodna taksa ne plača, če tako predvideva poseben zakon. Iz predloga ZST-1 in sistemske razlage je moč sklepati, da je tovrstna taksna oprostitvev mišljena kot socialni korektiv, ki tudi finančno

⁴ 124. točka odločbe Ustavnega sodišča U-I-295/13 z dne 19. 10. 2016.

⁵ Uradni list RS, št. 37/08, 97/10, 63/13, 58/14 – odl. US, 19/15 – odl. US, 30/16, 10/17 – ZPP-E, 11/18 – ZIZ-L in 35/18 – odl. US, v nadaljevanju: ZST-1.

šibkejšim omogoča dostop do sodišča, nikakor pa ni mišljena kot sredstvo za združevanje tožnikov. V tem primeru nastane neutemeljeno razlikovanje med 30 ali več tožniki, ki bodo skupaj vložili tožbo in imeli skupnega pooblaščenca, in ostalimi tožniki, ki teh pogojev ne bodo izpolnjevali. Takšno razlikovanje je v nasprotju z drugim odstavkom 14. člena Ustave, ki določa, da so pred zakonom vsi enaki. Gre za splošno načelo enakosti, ki se na področjih sodnih postopkov izraža kot načelo enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave in od zakonodajalca terja, da bistveno enake položaje ureja enako. Obenem pa omenjena zakonska rešitev lahko predstavlja tudi kršitev pravice do proste izbire pooblaščenca, saj so se tožniki, v primeru zelenega znižanja plačila sodnih taks, primorani dogovoriti o enem skupnem pooblaščenču.

Interesna skupina opozarja tudi na spornost javne objave podatkov o tožnikih (tako fizičnih kot pravnih oseb) predvsem z vidika varstva človekove informacijske zasebnosti, kot jo zagotavlja 38. člen Ustave, in svobodne gospodarske pobude, kot jo zagotavlja 74. člen Ustave. Posega v obe ustavni pravici namreč zakonodajalec ni posebej utemeljil, predvsem pa ni obrazložil sorazmernost predlaganih ukrepov, ki bi bila skladna s sodno prakso Ustavnega sodišča. Interesna skupina prav tako opozarja na kršitev načela enakosti iz 14. člena Ustave pri ureditvi izvensodnega pavšalnega nadomestila za posamezne nekdanje imetnike kvalificiranih obveznosti bank (fizične osebe), saj razlikovanje nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank na podlagi njihovega socialnega položaja ni v razumni povezavi s predmetom urejanja.

Ker zakon ne zagotavlja ustrezne implementacije odločbe Ustavnega sodišča, saj ne vzpostavlja učinkovitega sodnega varstva za nekdanje imetnike kvalificiranih obveznosti bank, interesna skupina predlaga, da Državni zbor ponovno odloča o zakonu.

* * *

Interesna skupina delodajalcev predlaga, da Državni svet sprejme naslednji predlog zahteve:

Državni svet Republike Slovenije je na ... izredni seji,, ob obravnavi Zakona o postopku sodnega in izvensodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (ZPSVIKOB), EPA 515-VIII, ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 12. seji, dne 22. 10. 2019, sprejel

ZAHTEVO

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o postopku sodnega in izvensodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (ZPSVIKOB), EPA 515-VIII.